Parkinson Revalidatie Maria Middelares

Dr. Koen Matthys
Fysische Geneeskunde en Revalidatie-arts
Neurologische Revalidatie

AZ Maria Middelares

GezondheidsZorg met een Ziel

PARKINSON?

AZ Maria Middelares

GezondheidsZorg met een Ziel

Parkinsonisme

- Ziekte van Parkinson
- Lewy Bodie Dementie
- Corticobasale degeneratie
- Toxisch Parkinsonisme
- Progressieve Supranucleaire Paralyse (PSP)
- Vasculair Parkinsonisme
- Multi Systeem Atrofie (MSA)
- …

AZ Maria Middelares

GezondheidsZorg

Motorisch

Niet - Motorisch

Parkinson's disease

non-motor disorders caused by Parkinson's disease

depression,
sleep disorders,
weight loss,

forced closure of the eyelids
(blepharospaspm)

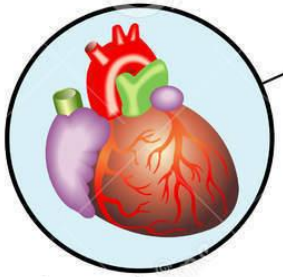

orthostatic hypotension

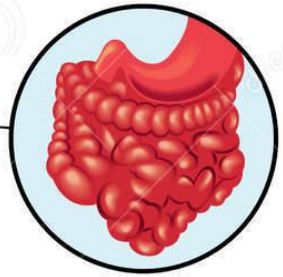

constipation,
micturition disorders,
sexual problems,

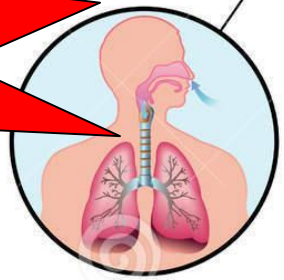

difficulty speaking,
excessive salivation,
difficulty in swallowing,
respiratory problems,

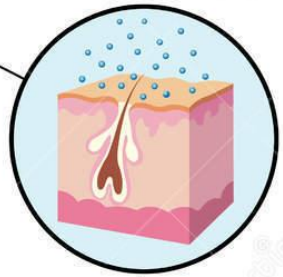

increased sweating

bowing of the shoulders,
swelling of the feet,

Parkinson symptomen

Motorisch

- Tremor
- Spierstijfte (rigiditeit)
- Houdingsafwijkingen
- Evenwichtsproblemen
- Gangmoeilijkheden
  - Freezing
  - Festinaties
  - ...
- Valrisico!

Niet-motorisch

- Spraakmoeilijkheden
- Gastro-intestinaal
  - Slikken/speeksel
  - Constipatie
  - ...
- Plasmoeilijkheden
- Bloeddrukproblemen (orthostatisme)
- Cognitief
- Emotioneel/psychologisch
- ...

GezondheidsZorg met een Ziel

BEHANDELING PARKINSON?

AZ Maria Middelares

Gezondheids**Zorg** met een Ziel

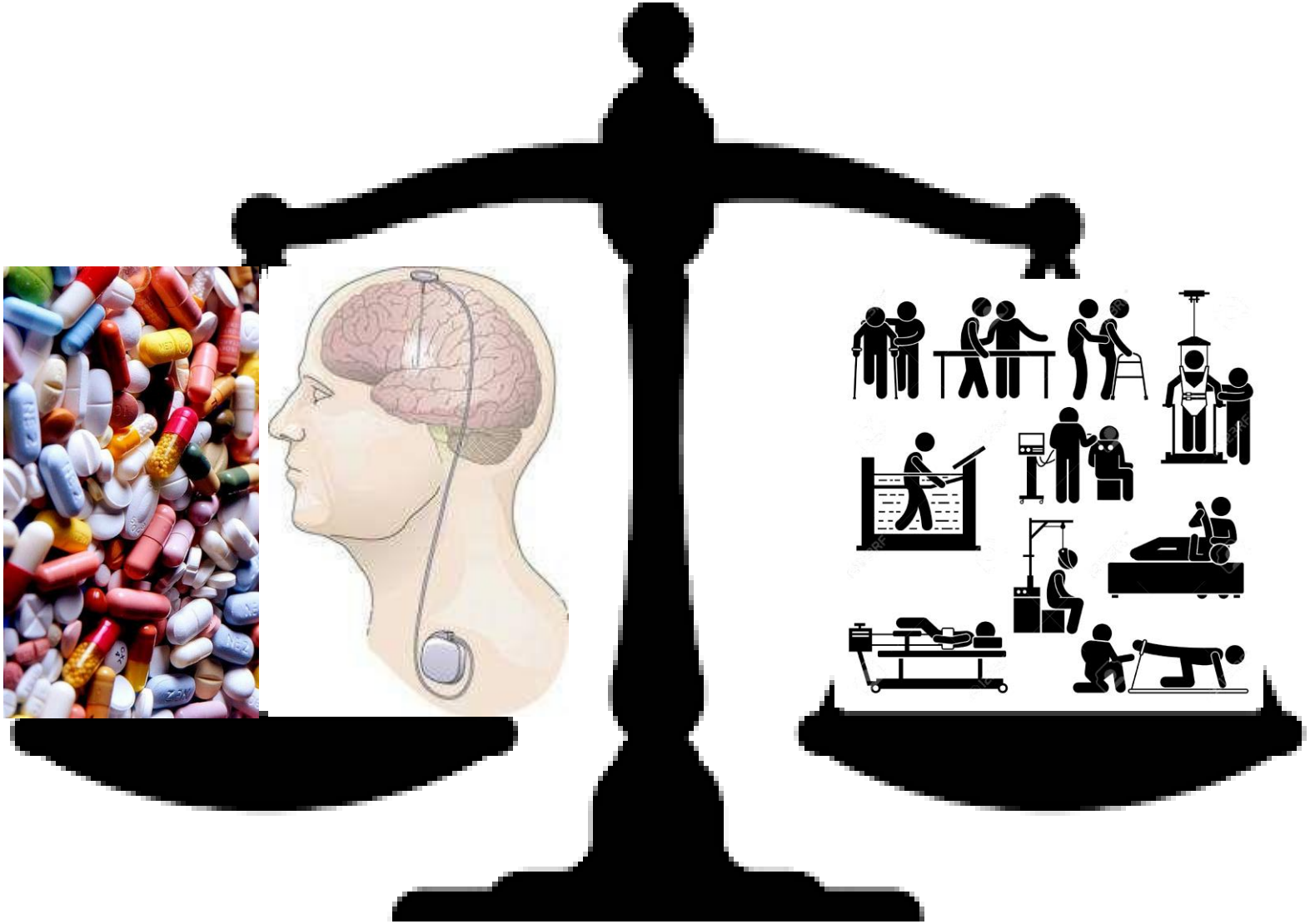

AZ Maria Middelares

GezondheidsZorg met een Ziel

PARKINSON REVALIDATIE MARIA MIDDELARES

AZ Maria Middelares

GezondheidsZorg met een Ziel

Revalidatie : Multidisciplinair!

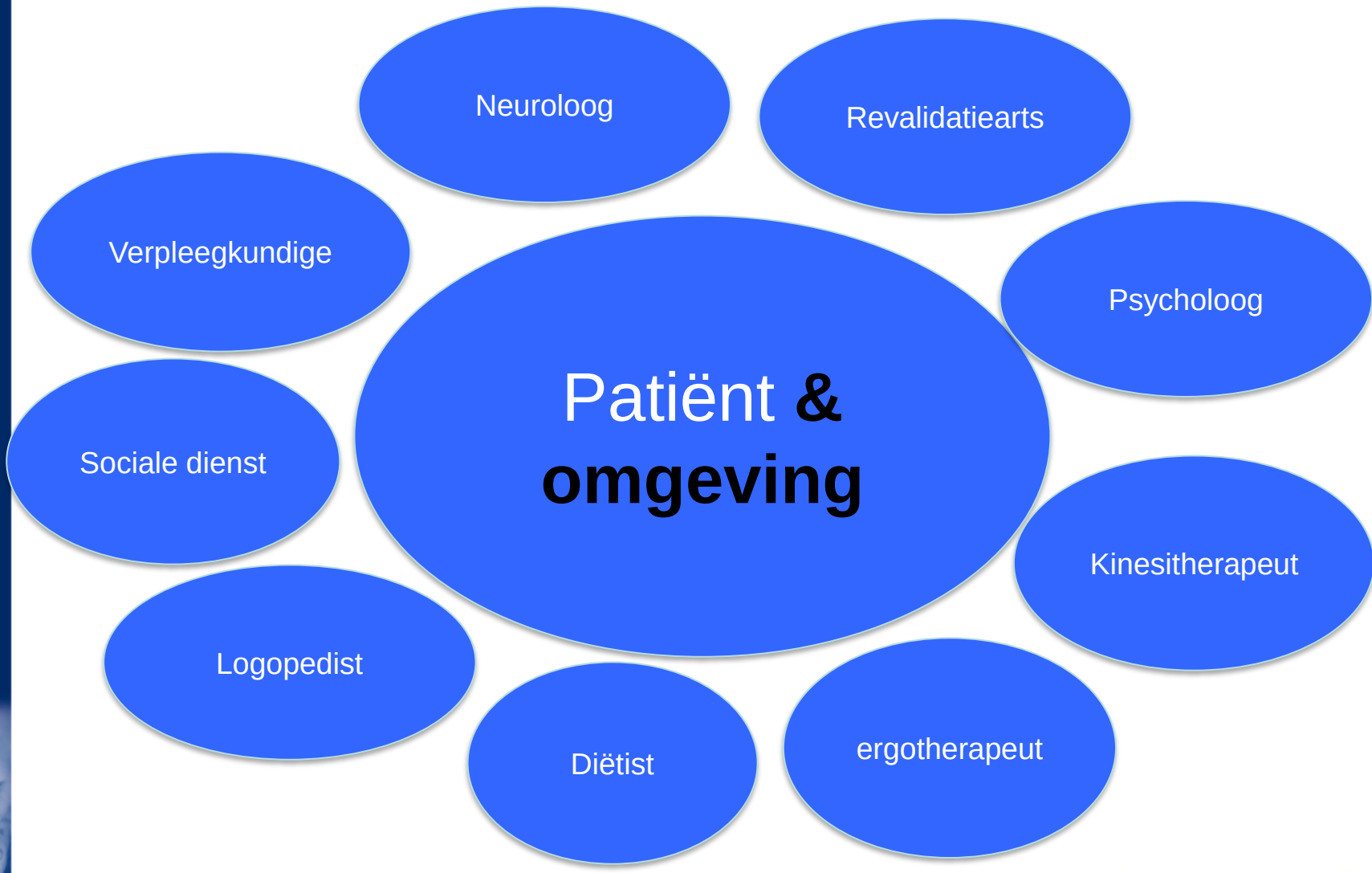

AZ Maria Middelares

GezondheidsZorg met een Ziel

Functietraining

Strategie- en compensatietraining

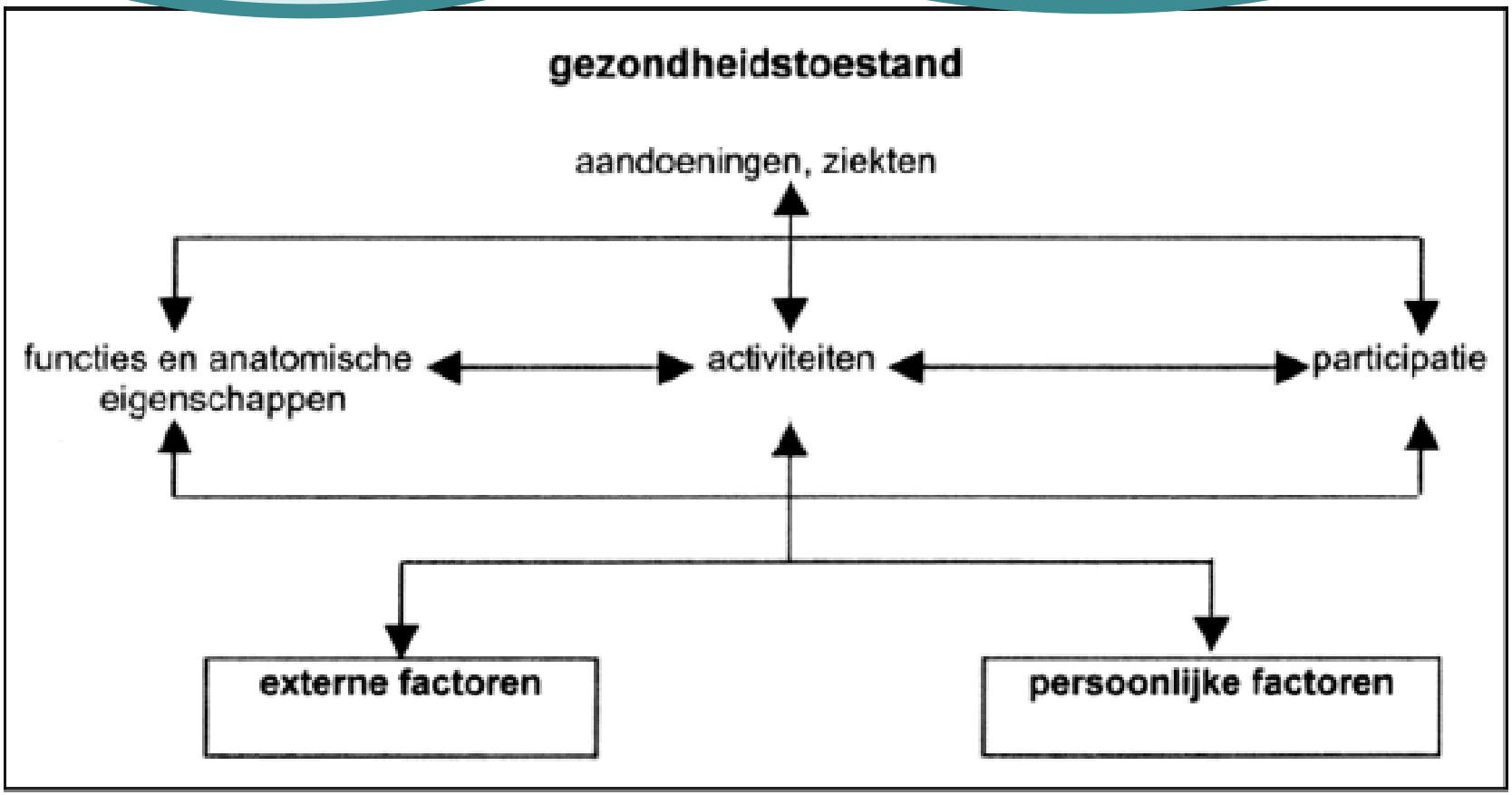

ICF-model

AZ Maria Middelares

Neurologische revalidatie

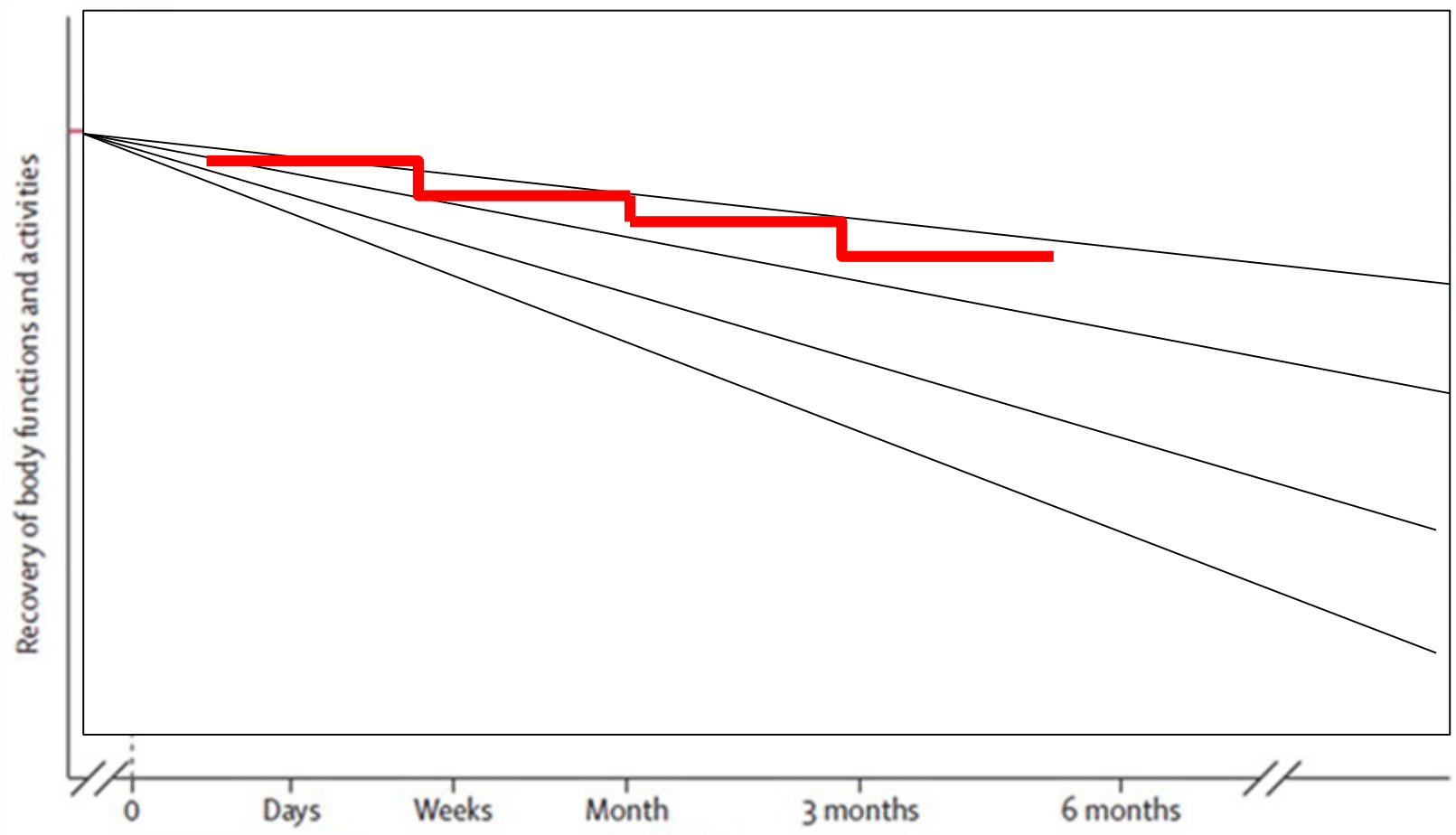

Motorische revalidatie (1)

- Kinesitherapie, ergotherapie en ... PATIENT zelf
  - Kinesitherapie: specifieke Parkinson behandeling
    - Parkinson Zorgwijzer Vlaanderen
  - (E-pathologie)
- Basisoefeningen van in de beginstadia
  - <u>Mobiliteit</u>
    - Behoud spierlengte, mobiliteit gewrichten en romp
    - Stretching
    - Behoud lichaamshouding!
  - <u>Fysieke conditie</u>
    - Actieve levensstijl (buiten therapeutische setting)
    - Loopband, nordic walking, dans,...
  - <u>Evenwicht</u>
    - Evt. Thai Chi
  - <u>Kracht</u>
    - Voldoende intensiteit

Motorische revalidatie (2)

- Meer specifieke oefentherapie (gevorderde stadia)
  - Freezing, festineren
    - Cueing
      - Vergroten staplengte, kadans en stapsnelheid
      - Visueel, auditief, tactiel
      - Vergroten amplitudo: grote bewegingen maken
      - Gebruiken binnen dagdagelijks functioneren
    - Cognitieve bewegingsstrategiën
      - Opsplitsen complexe bewegingen in deelbewegingen
        - » Bijv. rechtkomen uit zit, bedmobiliteit,...
      - Aandachtstrategieën
        - » Bijv. focus op grote passen nemen
    - Dubbeltaken
      - Automatische bewegingscontrole
      - LET OP! Valrisico...

Motorische revalidatie (3)

- Valpreventie
  - Vermijden vallen!!
  - Aanpassingen/hulpmiddelen (compensatie)
    - Woning (tapijten, ...)
    - Inschakelen hulpmiddelen
      - Stok, kruk
      - Rollator met remmen, evt met cues (bijv. laser-projectie lijnen)
      - Loopkader eerder niet
    - Bescherming heupen
    - Aangepaste schoenen met grip
  - Orthostatisme (bloeddrukval)
    - Traag en gefaseerd rechtkomen
- Ademhalings- en relaxatietraining

Revalidatie niet-motorische problemen (1)

- Slikmoeilijkheden (Dysfagie)
  - Logopedische behandeling
    - Functietraining
      - Krachttraining slikspieren
      - Sliktraining (techniek)
    - Strategie/compensatietraining
      - Houdingsadviezen
      - Aanpassen consistentie
  - VOLDOENDE voedsel- en vochtinname!!
    - Samenwerking met diëtist
    - Parki's Kookatelier
  - Pletten medicatie?
    - Bespreken met neuroloog!!

Parki's KOOKATELIER
VLAAMSE PARKINSON LIGA

AZ Maria Middelares

Revalidatie niet-motorische problemen (2)

- Taal- en spraakproblemen: logopedie
  - Spraak (dysarthrie)
    - Stiller, intonatieverlies, verminderde articulatie, verminderde mondmotoriek, gestoorde ademhaling
  - Taal (afasie)
    - Woordproductie, grammatica
  - Complexe materie: gespecialiseerde logopedische begeleiding
    - TRAAG en LUID spreken
    - Integreren in dagdagelijkse communicatie
- Communicatie
  - Tijd en ruimte geven aan patiënten
    - Vertraagde informatieverwerking
  - Non-verbale communicatie...

Revalidatie niet-motorische problemen (3)

- Cognitieve moeilijkheden
  - Brede waaier aan afwijkingen mogelijk
    - Van geen, over milde klachten tot ernstige dementiële beelden
    - Aandacht/concentratie; geheugen; probleemoplossend vermogen
    - Vertraagde informatieverwerking
    - Mogelijke impact op leerbaarheid binnen revalidatie
  - Neuropsychologisch onderzoek
  - Neurocognitieve training
    - + psycho-educatie: inzicht in ouder wordend brein
  - Impact op rijgeschiktheid!
    - CARA

Revalidatie niet-motorische problemen (4)

- Gedrag- en stemmingswisselingen
  - Stress en coping rond diagnose
  - Apathie, depressie, angst
  - Hallucinaties en wanen
  - Impulscontrole
  - Libido en seksualiteit
- Vermoeidheidsklachten
  - Indelen dagtaken, voldoende rust inlassen,…
    - Belasting versus belastbaarheid
  - Coaching
- Slaapmoeilijkheden
  - Inslapen, doorslapen

- => Medicatie & Psychologische begeleiding

Gezondheids**Zorg** met een Ziel

Neurorevalidatie

MARIA MIDDELARES

PARKINSON REVALIDATIE MARIA MIDDELARES?

AZ Maria Middelares

Visie Parkinson revalidatie

- Behoud maximale zelfredzaamheid en quality of life
- Multi-disciplinaire, dienst-overschrijdende aanpak
  - Neurologie - Revalidatie
- Bondgenoot in het ziekte-traject voor **patiënt en omgeving**
  - Staan steeds centraal

GezondheidsZorg met een Ziel

Educatiesessies (jaarlijks programma, 6 sessies)

Groepslessen (6 w)

Individueel Ambulant (3 m)

Individueel Hosp (4-6 w)

AZ Maria Middelares

Gezondheids**Zorg** met een Ziel

Educatieprogramma

PROGRAMMA
2020 - 2021

02.10.2020 **Ziekte van Parkinson: medisch belicht**
Dr. Olivier Stevens, neuroloog; dr. Koen Matthys, revalidatiearts en Lore Sucaet of Ria Flieberg, verpleegkundige neurologie

13.11.2020 **Bewegen bij de ziekte van Parkinson**
Silke Cocquyt, kinesitherapeut en Tanja Tanghe, kinesitherapeut

15.01.2021 **Cognitie en communicatie bij de ziekte van Parkinson**
Riet De Paermentier, logopedist

26.02.2021 **Voeding en slikproblemen bij de ziekte van Parkinson**
Riet De Paermentier, logopedist en Domien Van Dijck, diëtist

23.04.2021 **Psychologische en seksuele verandering bij de ziekte van Parkinson**
Ulrike De Taeye, psycholoog

21.05.2021 **(Dagelijks) leven met de ziekte van Parkinson: infomoment over hulpmiddelen, diensten, tegemoetkomingen, tips & tricks**
Dévine Sys, ergotherapeut en Lies De Temmerman, sociaal werker

TIJDSTIP
van 14 tot 16 uur
onthaal vanaf 13.30 uur

INSCHRIJVEN
www.mariamiddelares.be
(zoek: educatiesessies Parkinson)

VRAGEN
communicatie@azmmsj.be
09 246 28 60

AZ Maria Middelares

Multidisciplinaire groepslessen

Groepstherapie

Parkinsoneducatie, + actieve levenstijl promoten => persoonlijk oefenprogramma opstellen ifv individuele behoeften

	H&Y
Wie?	1,2,(3)
Aantal?	4, max 6pt
Wat?	6 weken programma, 1x/w

WEEK 0 : introductie

	We	Week 2	Week			
	teamoverleg					
60’	kine					
30' Pauze						
60’	Ergo	Logo	Ergo	Log	Psycho	ergo

ACTIEVE LEVENSSTIJL

Kine? Sportclub? Andere?

Individueel ambulant

- Neurologische revalidatie Maria Middelares
  - Bij toenemende functionele moeilijkheden
  - 3tal maanden, 2-3x per week
    - 2-3 uur per sessie
  - Kennismaking met bilan
  - Individueel programma
    - Multidisciplinair: Kinesitherapie, ergotherapie, logopedie, psychologie, sociale dienst, dieet,...
      - » Bewegingstherapie: verbeteren motoriek,...
      - » Spraak en cognitie? Slikken?
      - » Hulpmiddelen?
      - » Hulp aan huis? Aanpassingen woning?
      - » ...

Individueel hospitalisatie

- Revalidatieziekenhuis Lemberge
  - In opname, bij hogere zorgnood
  - Intensieve (dagelijks) oefentherapie
    - Multidisciplinair
    - Nauwe samenwerking dienst Geriatrie
  - 4-6 weken...

GezondheidsZorg met een Ziel

VRAGEN

AZ Maria Middelares